



# verslag

Comité van Toezicht POP - CONCEPT

---

Omschrijving	Comité van Toezicht POP (CvT)
Voorzitter	Dhr. J. Sevenster (Min LNV - EIA)]
Vergaderdatum	25 juni 2021
Locatie	Webex vergadering
Aanwezig•	Namens het Betaalorgaan: * Mevr. L. Kapoen (RVO.nl)
	Namens de provincies: * landsdeel Zuid: dhr. F.J.M. Dieters, provincie Limburg * landsdeel West: de heer G.M. Biermann, provincie Noord Holland * landsdeel Oost: de heer R. Peters, ter vervanging van de heer A.J.H. Thijssen, provincie Gelderland * landsdeel Noord: mevr. M. Ferwerda, prov. Friesland Ambtelijke ondersteuning: Mevr. A. te Riet , (provincie Gelderland), plv. voorzitter TPO (ter vervanging de heer M.J. Sol).
	Overige leden: • Namens de Europese Commissie: mevr. S. Osaer en de heer J. d’Hulst • Namens LTO, de heer G. van ’t Klooster • Namens de natuur- en milieuorganisaties: mevr. E. Verbij, BoerenNatuur.nl • Unie van Waterschappen (UvW): de heer R. Schers, ter vervanging van dhr. Smallenbroek (algemeen directeur) • Vereniging Ned. Gemeenten: mevr. H.B. Scheeringa • Namens de sociaal- economische partners: mevr. N. Both, NAIK
	Regiebureau POP: De heer G. de Peuter, directeur Rb POP en Secretaris CvT POP , de heer P. Graven, plv directeur Rb POP, Mevrouw A.M.P. Nap, Adj. Secr. CvT POP (verslag).

---

## **1. Opening en vaststelling agenda**

De heer Sevenster opent de vergadering. De heer Landheer is helaas verhinderd, de heer Biermann moet het overleg mogelijk eerder verlaten, vandaar dat er voor gekozen is de heer Sevenster als voorzitter op te laten treden. Het CvT stemt daar mee in.

Hartelijk welkom voor iedereen, maar met name voor de vertegenwoordigers van de Commissie en de heer Graven. De heer Graven, plv. directeur van het Regiebureau POP, neemt voor het eerst deel aan dit overleg.

Helaas moet er afscheid genomen worden van drie leden van het CvT.

De heer van't Klooster verandert van functie en is daarom voor het laatst bij het CvT aanwezig. De heer Sevenster bedankt hem hartelijk voor de constructieve bijdrage die de heer van 't Klooster altijd geleverd heeft. Met het oog op de belangen van de agrarische sector, maar altijd bereid tot een compromis. De heer van 't Klooster dankt de heer Sevenster voor zijn woorden. Hij is lang bij het CvT betrokken geweest, al in 2007 als plaatsvervanger van de heer Maat en later als formeel lid. Het CvT is een constructief en plezierige overleg, iedereen hartelijk dank daarvoor. Hij zal per 15 september directeur worden bij de Federatie Particulier Grondbezit.

De heer Sevenster meldt dat de heer de Peuter zijn functie als directeur Regiebureau POP per 1 juli a.s. neer zal leggen. Dankzij zijn inspanningen en goede verbinding met provincies en andere stakeholders, verloopt het programma soepel. Hartelijk dank daarvoor. De heer de Peuter dankt het CvT en geeft aan met genoegen terug te kijken op de afgelopen 3,5 jaar. Mede dankzij de goede mensen om hem heen is er de afgelopen jaren veel bereikt. Na 41 jaar bij de overheid gewerkt te hebben heeft hij het besluit genomen de laatste paar jaar als adviseur aan het werk te gaan, in begin nog deels bij LNV (tot april) en daarnaast als ZZPer.

Ook Mevr. Osaer is voor het laatst bij het overleg aanwezig. De heer Sevenster bedankt haar hartelijk voor de plezierige manier waarop de samenwerking altijd gelopen is. Constructief en streng waar nodig. Maar altijd met veel betrokkenheid en inzet. Heel veel dank daarvoor namens lidstaat Nederland. Hij spreekt de hoop uit dat de opvolger/opvolgster dezelfde werkwijze zal hanteren. Mevr. Osaer geeft aan de afgelopen 7 jaar, vanaf de start van POP3, bij POP betrokken te zijn geweest, veel te hebben geleerd en een zeer prettige samenwerking te hebben ervaren. Haar post is op dit moment opengesteld, mochten er in Nederland geschikte kandidaten zijn, dan kunnen die zich tot 7 juli a.s. melden.

## **2. Mededelingen**

\* Personele mededeling Rb-POP: mevr. Susan Albers is bij het Regiebureau POP gestart. Zij is afkomstig van de provincie NoordHolland.

\* Stand van zaken nieuw GLB

De nieuwe GLB regelgeving is nog niet definitief, maar er bestaat een kans dat er maandag – dankzij de Triloog die op dit moment gaande is – een besluit komt.

De ontwikkeling van het Nationaal Strategisch Plan (NSP) gaat verder. 17 juni is in een Bestuurlijk overleg (LNV, provincies, UvW) de algemene lijn besproken, 5 juli is er opnieuw een BO waarin naar verwachting besluiten genomen zullen worden.

1 juli a.s. is een publieksconsultatie/conferentie over het NSP. Een ieder wordt van harte uitgenodigd daar bij aanwezig te zijn. Mocht iemand geen uitnodiging ontvangen hebben: aanmelden kan via de website Toekomstglb.nl.

\* Pilots GLB: Mevr. Verbij geeft aan dat volgende week de evaluatie van de pilots GLB beschikbaar zal komen. De rapportage zal meegezonden worden met het verslag van dit overleg (**actie**:RbPOP).

## **3. Jaarverslag over de uitvoering**

Voorliggende stukken worden toegelicht door de heer de Peuter.

Uit het Jaarverslag blijkt dat er het afgelopen jaar, ondanks COVID, hard gewerkt is. Er is sprake van overcommitting, de declaraties lopen goed. Aandachtspunt blijft Leader. Ondanks dat de transitiemiddelen alleen zijn toegewezen aan leaangebieden die goed liepen, blijven er zorgen bestaan over de totale uitputting op dit onderdeel.

Bij het jaarverslag zit een publieksversie. Die is op dit moment alleen nog gevuld met de harde gegevens die er in moeten, alle overige stukken en opmaak moeten toegevoegd.

Mevr. Verbij heeft wat vragen over de voorliggende stukken. Zo wijst zij er op dat de evaluatie ANLB uitgevoerd is door provincies en LNV gezamenlijk. Zij vraagt zich af waarom er niets in het verslag staat over de audit ANLB. Zij vraagt zich af of een overcommitting van 104% wel afdoende is, was het streven niet 110%? En tot slot verzoekt zij om de Publieksversie van het jaarverslag, die nu nog lang geen 95% versie is, nogmaals te kunnen bezien voor publicatie. Daarbij vraagt zij ook aandacht voor het voorwoord, wat zich nu te weinig richt op boeren. De heer de Peuter geeft aan dat de audit ANLB na 15 oktober afgerond is en in volgende jaarverslag meegenomen zal worden. De overprogrammering van op dit moment 104% is, gelet op de stand van de uitvoering, naar verwachting voldoende om vrijval op te kunnen vangen. Effect van COVID-vertragingen moet nog blijken. Wat betreft de publieksversie wordt afgesproken dat die nogmaals als eindconcept voorgelegd kan worden aan belangstellenden. Een ieder wordt verzocht het Regiebureau te laten weten indien verdere betrokkenheid bij de publieksversie gewenst wordt (**actie**: iedereen). Mevr. Verbij zal sowieso betrokken worden (**actie**: Regiebureau).

#### **4. Voorstel aanpassingen POP3**

##### 4.1 Stand van zaken notificatie 2021-1

Ter informatie. Betreft de middelen overheveling 2019 en Transitie-middelen. Voorstel is door de Commissie aanvaard.

##### 4.2 Aanpassingsvoorstel Economisch Herstelfonds en Overheveling 2020

De heer Sevenster licht toe. Aanpassingsvoorstel betreft zowel het budget Overheveling 2020 als het budget voor middelen vanuit het Economisch Herstelfonds (EHF).

De voorstellen met betrekking tot de EHF middelen zijn interbestuurlijk opgesteld (LNV, provincies, UvW). Er worden vooralsnog 2 regelingen voorzien, te weten een regeling Samenwerking voor groen economisch herstel en een regeling Investerings voor groen economisch herstel.

Discussie met de Commissie is of NL met de inzet op de regeling Investerings voldoende inzet pleegt op 'groene doelen'. Er mag geen sprake zijn van backsliding tov de huidige situatie (waarin NI al veel aan groene doelen doet). Investerings zijn vaak productief en hoewel Nederland de investeringen richt op verduurzaming (bijv. precisielandbouw), is het voor de Commissie niet automatisch te classificeren als 'groene investeringen'. Dat vergt een gedegen onderbouwing. Het gesprek daarover moet nog verder gevoerd. De regeling richt zich in ieder geval op grotere bedragen en kent een hoger subsidie% dan de huidige investeringsregelingen.

Ook de maatregel Samenwerking richt zich op verduurzaming, bijvoorbeeld in de vorm van pilots voor de aanpak van stikstof.

Al met al is het een mooi en evenwichtig pakket, waarbij de onderbouwing van de voorstellen een aandachtspunt zijn.

Mevr. Osaer bevestigt dat de situatie complex is. De vereiste percentages in de Herstelfonds regelingen zijn lastig te hanteren. De lijst met investeringen die NI op het oog heeft heeft de Commissie onderhands ontvangen en wordt nu kritisch bezien. Uitgangspunt is dat investeringen primair een bijdrage moeten leveren aan milieu/klimaat doelen. De onderbouwing is inderdaad cruciaal. Maar er wordt vast een goede oplossing gevonden.

De heer Sevenster licht toe dat er ook bestuurlijk nog een aandachtspunt is, omdat de minister van LNV nog niet definitief ingestemd heeft met de voorliggende voorstellen inzake de EHF middelen. Naar verwachting zal dat akkoord er wel op korte termijn komen.

Mevr. Te Riet merkt op dat indien er vertraging optreedt bij de discussies rond het EHF, ook de Overhevelingsmiddelen 2020 niet genotificeerd worden. Voor provincies en waterschappen is het van belang dat geplande openstellingen dit najaar van die middelen wel door kunnen gaan. Daarom zijn provincies er voorstander van het aanpassingsvoorstel in dat geval te splitsen, zodat in ieder geval de overhevelingsmiddelen 2020 op korte termijn aan het programma toegevoegd worden.

#### **CONCLUSIE**

Het CvT **stemt in**

- \* met verdere uitwerking van het aanpassingsvoorstel EHF/Overheveling volgens de inhoudelijke lijnen die voorgelegd zijn.
- \* Het CvT wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van de uitwerking en indiening.
- \* Indien de discussies rond de EHF-middelen tot langere vertraging gaan leiden, zal het voorstel worden gesplitst en het aanpassingsvoorstel Overhevelingsmiddelen 2020 zo spoedig mogelijk bij de Commissie ingediend worden
- \* Het Regiebureau en LNV hebben het mandaat naar bevind van zaken de notificatie(s) in te dienen. Alleen indien er sprake is van noodzakelijke substantiële aanpassingen in het EHF-voorstel, dan volgt een schriftelijke ronde CvT om die aanpassingen te accorderen.

In het stuk zit ook een voorstel voor aanpassing van indicatoren.

Mevr. Osaer merkt op dat een verlaging van de doelstelling voor T9 voor de Commissie niet aanvaardbaar is: de strategische doelen mogen niet verlaagd worden. Wel kan aan het einde van de looptijd van het programma uitgelegd worden waarom bepaalde doelen niet behaald zijn. Maar bovendien is het zo dat de gestelde doelstelling gedurende de looptijd van het programma bereikt kan worden en dat het "piekjaar" de behaalde doelstelling zal bepalen. Mogelijk dat de doelstelling waar het hier over gaat al in het begin van het programma, met de overgang van individuele contracten naar collectieve contracten, al behaald is. Dit zal worden gecheckt (**actie:** Regiebureau). Ook mevr. Verbij merkt op de verlaging van de streefwaarde merkwaardig te vinden. De heer Seventer licht toe dat het te maken heeft met kwantiteit (hoeveelheid ha waarop beheer plaatsvindt) versus kwaliteit (minder ha, maar zwaarder beheer op die hectares): uiteindelijk is het voor het doelbereik wellicht beter voor minder hectares te gaan met beter beheer. De heer de Peuter merkt op dat het voorstel – gelet op het gewisselde - **ingetrokken** wordt.

Voor wat betreft de indicator Bodem merkt mevr. Verbij op dat er meer pakketten zijn die aan 'bodem' bijdragen. De heer de Peuter licht toe dat het rapporteren over indicator T12 ('bodem') tot op heden niet mogelijk was, omdat onduidelijk was welke activiteiten aan die indicator bijdroegen. Daarom is de WUR hierover om advies gevraagd en die komen tot deze pakketten. Dat advies is overgenomen.

Tot slot omvat het voorstel ook enkele verschuivingen in het reguliere POP-budget. Vanuit de provincie Friesland is daaraan op het laatste moment nog een verschuiving van 1,3 miljoen toegevoegd, om decommitting van restposten te voorkomen. De middelen worden verschoven naar de maatregel Niet productieve investeringen. Het CvT **stemt in** met alle voorgestelde verschuivingen.

## 5. Jaarverslag Regiebureau POP

De heer de Peuter licht toe. Het Regiebureau heeft te maken met werkzaamheden in het kader van het reguliere POP, POP3+ én NSP. Bovendien heeft natuurlijk ook het Regiebureau de gevolgen van COVID ervaren. Eén en ander leidt tot veel druk op medewerkers en partners in de omgeving. Hier wordt veel aandacht aan besteed.

In 2020 heeft een verbreding plaatsgevonden van de werkzaamheden van het Netwerk Platteland. De kennisbehoefte van de boer wordt primair gesteld en dat heeft onder meer geleid tot de zogenaamde leerreis nutriëntenkringloop, waarbij het Regiebureau in samenwerking met LTO/ZLTO activiteiten heeft ondersteund om de kennisdeling te stimuleren.

Mevr. Verbij merkt op dat er inderdaad veel werk verzet is, dank daarvoor. Zij signaleert dat de druk komend jaar zeker niet minder zal worden. Van belang dat de kennisinbreng vanuit het Regiebureau in stand kan blijven.

De heer Seventer concludeert dat het Regiebureau veel werk verzet heeft en inderdaad ook voor komende periode veel werk kan verwachten. Onder dankzegging wordt het verslag **goedgekeurd**.

## 6. Stand van zaken POP3

6.1 De heer de Peuter licht toe. Er zijn afgelopen periode grote stappen gezet, de N+3 voor dit jaar is reeds behaald. Blijft echter van groot belang dat declaraties binnen blijven komen. Vooral bij grote (waterschaps-)projecten bestaat soms de neiging niet tussentijds maar alles pas na afronding van het project te declareren. Dat kan tot problemen met de uitputting leiden. De actieplannen die eerder zijn ontwikkeld moeten zeker goed opgevolgd worden (**actie:** Provincies).

2<sup>e</sup> zorgpunt blijft Leader. Daarover is bij het Jaarverslag over de uitvoering al een en ander gewisseld.

Er zal een tussentijdse evaluatie plaats gaan vinden. **Afgesproken wordt** de opzet van die evaluatie volgende vergadering te bespreken (**actie:** Regiebureau).

Mevr. Verbij merkt op dat het fijn zou zijn als er in een volgende rapportage in de tabel gebruik gemaakt wordt van kleuren met iets meer contrast. Tabel is nu moeilijk leesbaar. Ook merkt zij op dat in het stuk staat 'LNV zoekt naar mogelijkheden om decommitting te voorkomen'. Zij vraagt zich af wat dat concreet betekent. Wordt er een plan van aanpak opgesteld? Tot slot merkt zij op dat 'versnelling Leader' een terugkomend item is. Zijn de mogelijkheden inmiddels niet uitgeput? De heer de Peuter licht toe dat LNV niet overprogrammeerd en dat daardoor het risico bestaat dat op het LNV onderdeel onderuitputting ontstaat. Daarover beraadt LNV zich. Bij Leader kan het bijvoorbeeld gaan om verschuiving van budgetten tussen groepen en provincies. Maar ook om het inzetten van budget voor het opstarten van nieuwe groepen richting de volgende programmaperiode. Eind van dit jaar zal daarover besluitvorming plaats moeten vinden.

De heer Sevenster **concludeert** dat het CvT het wenselijk acht dat er in het volgend overleg een plan van aanpak voorkomen decommitting LNV aan het CvT wordt voorgelegd (**actie:** LNV).

6.2 De heer de Peuter licht toe: de Waterrapportage is dit keer iets minder diepgaand dan anders. Dit heeft vooral te maken met het feit dat op dit moment een traject in gang gezet is om te komen tot meer stroomlijning tussen de verschillende trajecten (DAW/POP), zodat er één uniforme uitvraag gedaan kan worden.

De heer van 't Klooster merkt op dat uit de rapportage naar voren komt dat 'water', na een wat moeizame start, nu goed loopt. Naar verwachting zal de Stuurgroep Water in juli besluiten om de bestuurlijke inbedding van het onderwerp DAW te versterken: er zal op een hoger niveau vinger aan de pols gehouden worden als het gaat om doelbereik op de terreinen KRW en nitraatrichtlijn. De programmering vanuit verschillende geldstromen moet beter afgestemd en er komt meer aandacht voor de inzet vanuit het agrarisch bedrijfsleven.

De heer Schers merkt op dat de stroomlijning van de waterrapportage een goede zaak is. Veel waardering voor de werkzaamheden van het Regiebureau op dit terrein.

### 6.3 Stand van zaken audits

De heer Sevenster licht kort toe. De audit JoLa loopt. Uit de bevinding op het gebied van vereenvoudigde kostenopties blijkt wel dat de onderbouwing van die VKO's aandachtspunt is.

Mevr. Verbij vult daar op aan dat de VKO's van belang zijn voor vermindering van de administratieve lasten. De voorzitter bevestigt dat het belangrijk is dat er aandacht voor de onderbouwing is. Het is de bedoeling dat VKO's ook bij komende openstellingen gebruikt worden.

## 7. Communicatie, stand van zaken

De heer de Peuter licht het stuk toe. Het beschrijft de werkzaamheden van de Netwerk Support Unit. Eind dit jaar zal er opnieuw een POP3(+) conferentie plaats gaan vinden. Het stuk wordt ter kennisname aangenomen.

## 8. Concept verslag CvT d.d. 4 december 2020

Conceptverslag wordt goedgekeurd.

## 9. Rondvraag, wvttk/sluiting

Mevr. Osaer vraagt in hoeverre er al wordt nagedacht over de vormgeving van de toekomstige NSU en het toekomstige CvT. Dit ook in verband met een gesprek over Governance dat de GeoHub NL op 8 juli heeft met NL.

De heer de Peuter licht toe dat er NSP-werkgroepen met deze onderwerpen bezig zijn. Voor wat betreft het Netwerk ligt er een advies in de volgende periode in te zetten op een steviger netwerk. Voor wat betreft de samenstelling en werkwijze van het CvT liggen er eerste voorstellen.

De heer Sevenster **concludeert** dat de commissie het wenselijk vindt dat op 8 juli a.s. ook deze onderwerpen aan de orde komen en zal de programmadirecteur NSP, mw Hautvast, daarover informeren. (**Actie:** LNV)

Mevr. Verbij merkt op dat het goed zou zijn als in een volgend CvT een keer gesproken wordt over 'de toekomst'. De heer Sevenster merkt op dat die gesprekken via andere gremia verlopen (bijvoorbeeld via de maatschappelijke begeleidingsgroep NSP). Mevr. Verbij zal haar vraag daar

dan ook inbrengen.

Naar aanleiding van deze discussie stelt mevr. Scheeringa in hoeverre de VNG betrokken is bij de nu lopende discussies. De heer Sevenster zegt toe dat na te zullen gaan (**actie**: LNV).

Mevr. Osaer wil haar complimenten maken voor de website Netwerk Platteland en dan vooral ook voor het onderdeel 'projectendatabase'. Makkelijk, goed doorzoekbaar en informatief. Zij vraagt zich wel af hoe up to date die database is.

De heer de Peuter geeft aan dat de database regelmatig aangevuld wordt, maar er zit altijd een vertraging tussen het verleend zijn van subsidies en het in de database opnemen. Bovendien is de meta-datering relatief beperkt. Hji merkt op dat de database door zal lopen tot het einde van het programma, maar daarna overgenomen zal worden door de WUR zodat de gegevens niet verloren gaan.

De heer Sevenster **concludeert** dat het wenselijk is dat op de database pagina aangegeven wordt tot welke datum de database bijgewerkt is (**actie**: Regiebureau).

Er zijn geen verdere vragen op opmerkingen. De heer Sevenster bedankt een ieder voor zijn/haar inbreng en wenst de leden die voor het laatst aanwezig waren alle goeds.

**Volgend regulier overleg:**

**Vrijdag 3 december** (indien mogelijk bij Regiebureau POP te Utrecht of op locatie).

#####